

Redactioneel

Al is het geen ‘dikke’ aflevering van het *Tijdschrift voor Mediageschiedenis* die hierbij verschijnt, ze bestrijkt toch weer een waaier aan deelgebieden van de mediageschiedschrijving: fotografie-, film-, televisie- en journalistieke geschiedenis, vanaf het eind van de negentiende eeuw tot over de rand van de eenentwintigste.

Alleen al het artikel dat Huub Wijfjes schreef over de journalist, televisiemaker, scenarioschrijver en cultuurcriticus Jan Blokker is automatisch een multimediaal verhaal, vanwege diens veelzijdige carrière die belangrijke sporen naliet in het Nederlandse medialandschap. Blokker wordt geportretteerd als mediahistoricus, maar vooral ook als actieve vormgever van de mediageschiedenis in zijn tijd. Wijfjes’ analyse van Blokkers werkzame leven leest als een lofzang – zij het natuurlijk niet kritiekloos – op de werklust, het gezonde wantrouwen en het inspirerende vermogen van deze ‘malcontent’ die niet achter zijn schrijftafel bleef zitten maar zijn denkbeelden over journalistiek, media en geschiedschrijving ook probeerde te verwezenlijken als (hoofd) redacteur of programmamaker.

Ton Gloudemans presenteert de lezer een vervolg op het overzicht van de Nederlandse animatiefilm dat hij in 1991 publiceerde in de voorloper van dit tijdschrift, het *Jaarboek Mediageschiedenis*. Hoe ontwikkelde deze discipline zich de afgelopen twintig jaar? In zijn vogelvlucht over dit veld ontwaart de auteur enkele te onderscheiden ‘landschappen’: dat van de vrije film, de avondvullende animatiefilm, de studentenfilm, de televisieserie en de toegepaste animatie, bijvoorbeeld in reclame en onderwijs. Gloudemans bespreekt de rol van het Filmfonds als cruciale financier binnen de sector. Maar de belangrijkste ontwikkeling van de afgelopen twee decennia is uiteraard de digitale revolutie die niet alleen de vervaardiging van de animatiefilm radicaal vernieuwde, maar ook nieuwe mogelijkheden bood voor distributie en vertoning.

Scheidend redactievoorzitter Bernadette Kester beschrijft in haar bijdrage nieuwe ontwikkelingen in de Nederlandse fotojournalistiek in de eerste decennia van de twintigste eeuw. Kester richt het vizier op de ontwikkelingen in de parlementaire fotografie waar zich in die periode een grote transformatie voltrok: de voorheen statische portretten van Nederlandse politici maakten gaandeweg plaats voor meer persoonlijke, niet-geposeerde ‘snapshots’. Algemeen wordt erkend dat de Duitse fotograaf

Erich Salomon met zijn spontane ‘candid camera’ shots van politici hierbij een grote rol speelde. Kester verschuift de aandacht echter naar de bredere context en toont aan dat de populariteit van Salomons foto’s werd voorbereid door een weliswaar langzame maar gestage ontwikkeling naar meer openheid in de Nederlandse politiek. Aan de hand van een bespreking van de ontwikkelingen in de politiek, de journalistiek, de fotografie en de technologie laat Kester zien hoe het proces van toenemende personalisering en popularisering van de politiek en van politici al gaande was vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw.

Het eerstvolgende *TMG*-nummer is een themanummer over waanzin in de media onder redactie van Ivo Blom en Bregtje Lameris. We zijn nog volop bezig met plannen om ter gelegenheid van dit themanummer een speciaal evenement te organiseren in samenwerking met het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid.

TMG maakt een overgangsfase door. De redactie is bezig om het tijdschrift met een inmiddels lange traditie voort te zetten als open access tijdschrift in een online omgeving dat wordt gehost door Beeld en Geluid. Al ruim 25 jaar hebben verschillende generaties mediahistorici in *TMG* (en de voorlopers het *Jaarboek voor Mediageschiedenis* en *GBG-Nieuws*) een platform gevonden. Die traditie willen we voortzetten, maar ook met moderne middelen het blad vernieuwen. We kunnen de bijdragen verrijken met bewegend beeld, geluid en verwijzingen naar online content. Er kunnen discussiedossiers worden toegevoegd aan artikelen. We hebben verder al sinds enige tijd een double blind peer review systeem opgezet.

Bovendien hebben we een sterk vernieuwde redactie. De huidige redactie is inderdaad ingrijpend veranderd. We hebben afscheid genomen van Tity de Vries (RUG), Roel Vande Winkel (UA), Andreas Fickers (UM), en na het ‘waanzin’-themanummer vertrekt ook Ivo Blom (VU). Zij hebben jarenlang dienst gedaan voor het tijdschrift en verdienen daarvoor hartelijke dank. Daarvoor in de plaats zijn er nieuwe leden bijgekomen: Martina Roepke (VU), Jack Post (UM), Alexander Dhoest (UA), Clara Overduin-Pafort (UU) en als nieuwe redactievoorzitter Susan Aasman (RUG). Gebleven zijn Bernadette Kester (EUR), Martijn Kleppe (EUR), Marcel Broersma (RUG), Julia Noordegraaf (UVA), Thunnis van Oort (UU) en eindredacteur Bart Hageraats. We zullen de komende jaren als onafhankelijke redactie, gesteund door de Stichting Mediageschiedenis en in nauwe samenwerking met het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid *TMG* verder uitbouwen als het Nederlandse en Vlaamse platform voor het debat over media en geschiedenis.

Namens de redactie,
Susan Aasman, Julia Noordegraaf en Thunnis van Oort